

РОЗДІЛ 7. ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ

ОСНОВНІ ПЕРЕВАГИ ВИКОРИСТАННЯ ДОДАТКІВ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

MAIN ADVANTAGES OF LANGUAGE LEARNING APPS

Стаття присвячена аналізу основних переваг мобільних додатків для вивчення іноземних мов у сучасній освітній практиці, зокрема їх ролі в забезпеченні доступності та гнучкості навчання. Мета дослідження – визначити ефективність та особливості мобільних додатків у розвитку мовних навичок, дослідити функціональні можливості цих платформ та їхню відповідність освітнім потребам користувачів. В процесі наукового дослідження використовувалися загальнонаукові методи аналізу, синтезу, порівняння та узагальнення. Результати дослідження показують, що мобільні додатки для вивчення іноземних мов мають значний вплив на процес навчання, оскільки вони дозволяють студентам навчатися у зручному для них режимі та темпі. Серед найпопулярніших додатків для вивчення англійської мови на 2024 рік виділяються Rosetta Stone, Babbel, Busuu Premium Plus, Memrise та Super Duolingo. Кожен із них відрізняється власним набором функцій, таких як можливість тренування вимови, застосування мультимедійних матеріалів, інтерактивні вправи, що адаптуються до рівня знань користувача. Подальший розвиток мобільних додатків для вивчення мов на основі штучного інтелекту (ШІ) обіцяє ще більше покращень у персоналізації та інтерактивності навчання. Застосування генеративного ШІ дозволяє додаткам автоматично створювати реалістичні розмовні сценарії та вправи, орієнтовані на конкретні помилки користувача. Це сприяє гнучкому вдосконаленню мовних навичок, зокрема засвоєнню лексики, граматики, розвитку вимови та практиці у веденні діалогів. ШІ технології, таким чином, відкривають нові можливості для навчання, роблячи його більш адаптивним та ефективним для кожного користувача. Важливим аспектом використання таких додатків є можливість доступу до навчальних матеріалів у будь-який час та з будь-якого місця, що особливо актуально для людей із насиченим графіком. Крім того, вони сприяють розвитку автономії студентів, мотивуючи їх до постійного самовдосконалення. Дослідження також виявило, що інтеграція елементів гейміфікації та зворотного зв'язку в мобільних додатках підвищує зацікавленість та залученість користувачів до навчального процесу.

Практичне значення дослідження полягає у визначенні перспектив розвитку мобільних

додатків для вдосконалення мовної компетенції завдяки технологіям ШІ.

Ключові слова: мобільні додатки, вивчення мов, штучний інтелект, інтерактивність, персоналізація.

The article analyzes the main advantages of mobile apps for language learning in modern educational practice, particularly their role in enhancing accessibility and flexibility in learning. The study aims to assess the effectiveness and unique features of mobile apps in developing language skills, to examine these platforms' functional capabilities, and to evaluate their alignment with users' educational needs. General scientific methods of analysis, synthesis, comparison, and generalization were applied in the research. The study's findings indicate that mobile language-learning apps significantly impact the learning process, allowing students to learn at their own pace and convenience. Among the most popular apps for learning English in 2024 are Rosetta Stone, Babbel, Busuu Premium Plus, Memrise, and Super Duolingo. Each of these apps offers unique features, such as pronunciation practice, multimedia materials, and interactive exercises that adapt to the user's proficiency level. The further development of AI-based mobile language-learning apps promises even greater advances in personalization and interactivity. Generative AI enables apps to automatically create realistic conversational scenarios and exercises tailored to specific user errors. This fosters flexible improvement in language skills, including vocabulary acquisition, grammar, pronunciation, and dialogue practice. AI technology thus opens new possibilities for learning, making it more adaptive and effective for each user. An important aspect of using such applications is the ability to access learning materials anytime and from anywhere, which is particularly relevant for people with busy schedules. Additionally, they promote student autonomy, motivating them toward continuous self-improvement. The study also revealed that integrating gamification elements and feedback mechanisms into mobile applications enhances user interest and engagement in the learning process. The practical significance of this research lies in identifying the development prospects of mobile apps for enhancing language competence through AI technologies.

Key words: mobile apps, language learning, artificial intelligence, interactivity, personalization.

УДК 004.9:37.016:81.243
DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/78.1.32>

Гончарук Л.М.,
канд. філол. наук,
начальник кафедри спеціальної
мовної підготовки
Військового інституту
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

Постановка проблеми. У сучасному світі мобільні пристрої стали невід'ємною частиною життя людей, витісняючи традиційні засоби навчання, зокрема книги. Молодь дедалі

частіше обирає цифрові платформи, які дозволяють швидко знаходити інформацію, засвоювати нові знання й розвивати навички в інтерактивній формі. Ця тенденція особливо проявляється

у сфері вивчення іноземних мов, де мобільні додатки пропонують безпрецедентну гнучкість.

Водночас питання ефективності мобільних додатків для вивчення іноземних мов є актуальним і неоднозначним. Деякі фахівці вважають, що додатки створюють ілюзію навчання, пропонуючи переважно прості завдання, які не завжди сприяють глибокому засвоєнню знань. Однак дослідження показують, що інтерактивні методи, такі як гейміфікація, аудіовправи та інші мультимедійні функції, підвищують рівень залучення та мотивації, що, своєю чергою, може позитивно впливати на запам'ятовування. Ключовою перевагою таких платформ є здатність адаптуватися до рівня знань користувача, що дозволяє індивідуалізувати процес навчання та робить його більш ефективним.

Зважаючи на стрімкий розвиток технологій та інтеграцію штучного інтелекту, мобільні додатки для вивчення іноземних мов мають значний потенціал для вдосконалення навчального процесу. Прогнозується, що використання інноваційних рішень, таких як генеративний ШІ, дозволить створювати персоналізовані навчальні сценарії та динамічно адаптувати навчання під потреби кожного студента. Ця сфера вимагає подальших досліджень для розуміння впливу новітніх технологій на освітню ефективність додатків, що сприятиме їх більш успішній інтеграції в систему освіти.

Аналіз останніх наукових досліджень і публікацій. Питання основних переваг використання мобільних додатків для вивчення іноземних мов достатньо досліджене у зарубіжній та вітчизняній літературі. Науковці розглядають цю тему з різних аспектів, таких як ефективність додатків для навчання, їхній дидактичний потенціал, роль інноваційних технологій у навчальному процесі та інтерактивні можливості для вивчення мов. З позиції ефективності мобільних додатків у навчанні виступають S. Fernández, J. Rodríguez, I. Rodríguez [2], які дослідили їхню роль для білінгвів, а також J. Irudayasamy, S.Y. Uba та C.A. Hankins [3], котрі провели критичний огляд застосування додатків у викладанні англійської мови.

Дидактичний потенціал мобільних додатків розкривають А. О. Шевчук [1] та О. Курылова, N. Blynova [6]. Їхні дослідження доводять, що мобільні технології сприяють самостійності студентів і можуть бути інтегровані в освітній процес для підтримки навчання у будь-який час. Щодо інтерактивних та інноваційних можливостей додатків варто відзначити роботи Z.E. Kaуга [4] та B. Klimova, A. Berger [5]. Ці автори розглядають переваги інтерактивності, як-от мультимедійний контент і гейміфікацію, що сприяє кращому запам'ятовуванню матеріалу та мотивації учнів.

Також існує значна кількість експертної літератури. Це огляди R. Shadiey, T. Liu, W.Y. Hwang [9]

та статті в популярних онлайн-виданнях (W. Rash [7], A. Redfern [8]), де аналізуються переваги конкретних додатків, що використовують штучний інтелект для мовної практики.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри широкий спектр наукових досліджень, які висвітлюють переваги мобільних додатків для вивчення іноземних мов, залишаються невирішеними кілька ключових аспектів. Зокрема, недостатньо вивчено, як інтеграція новітніх технологій, таких як генеративний штучний інтелект, впливає на якість та ефективність освітнього процесу. Немає однозначної відповіді щодо ступеня впливу гейміфікації та мультимедійних функцій на тривале засвоєння знань і розвиток автономії студентів.

Також потребують додаткового аналізу питання доступності навчальних матеріалів у мобільних додатках для різних вікових груп, професійних категорій і користувачів з обмеженими можливостями. Водночас важливо враховувати вплив цих технологій на формування когнітивних стратегій у процесі вивчення іноземних мов, а також їхню здатність підтримувати мотивацію студентів у довгостроковій перспективі.

Мета статті – визначити ефективність та особливості мобільних додатків у розвитку мовних навичок, дослідити функціональні можливості цих платформ та їхню відповідність освітнім потребам користувачів

Виклад основного матеріалу. Впродовж останніх кількох років зростає популярність та висока ефективність використання мобільних додатків для навчання англійської лексики. Розвиток технологій в освіті призвів до того, що мобільні додатки стали популярними та корисними для вивчення мов. Основна їх перевага полягає в зручності для студентів, які часто подорожують [1]. Смартфони та планшети, що дозволяють використовувати додатки для нарощування лексики, доступні у будь-якому місці. Це не лише надає студентам гнучкість у розкладі для вивчення англійської, але й відкриває можливість для розширення словникового запасу [4].

Ключовою концептуальною перевагою таких додатків є те, що вони представляються у вигляді ігор, вікторин, флеш-карток та інших активностей, що допомагає учням більше залучатися до процесу. Конкуренція та заохочення ще більше підвищують мотивацію та рівень запам'ятовування. Мобільний додаток пропонує різноманітні ресурси у форматах аудіо, візуальних матеріалів та відео, що відповідають різним уподобанням користувачів і, таким чином, враховують різні стилі навчання. Така гнучкість дає студентам можливість обирати методи навчання відповідно до їхнього особистого стилю, покращуючи ефективність і задоволення від процесу опанування лексики [5].

У багатьох застосунках для вивчення іноземних мов встановлені рівні вивчення, що варіюються від базового до високого рівня володіння мовою. Часто автори таких застосунків використовують власні досвіди навчання мовам для створення дидактичного матеріалу. Зазвичай програми містять набір уроків, кожен з яких охоплює ключові аспекти мови, такі як використання основних дієслів, особливості формування речень, номінативні структури, граматичні часи, питальні конструкції, прийменники та займенники, ступені порівняння прикметників, а також використання модальних дієслів і часів тривалої дії [6].

Сучасні додатки для вивчення мов надають різноманітний функціонал, який адаптований до потреб користувачів. Більшість додатків використовують інтерактивні методи навчання [7]. Розглянемо їх.

– *аудіо та відеоматеріали* дозволяють слухати правильну вимову слів і фраз, часто супроводжуючи це ілюстраціями або відео для покращення розуміння. Важливо, що дані матеріали збираються із реальних розмовних кейсів, що зустрічаються на телебаченні, у кіно, повсякденному та діловому житті;

– *розпізнавання мовлення* допомагає вдосконалити акцент, надаючи зворотний зв'язок щодо вимови користувача;

– *інтерактивні вправи в ігровому форматі* підвищують мотивацію і роблять навчання захоплюючим;

– *поступове ускладнення* уроків дозволяє забезпечувати найбільш ефективно навчання, уникаючи повторення або завдань занадто великої складності;

– *методи інтервального повторення* сприяють запам'ятовуванню нових слів і фраз;

– *особистий прогрес* відстежується через статистику та досягнення, що допомагає користувачам підвищувати мотивацію в процесі навчання [7].

Схильність до використання мобільних додатків для вивчення англійської лексики є, по суті, чітким показником значного зсуву в методології і вимог до викладання англійської мови. Це надає студентам живий та корисний майданчик для покращення англійського словникового запасу [2]. Аналіз використання додатків для вивчення іноземної мови показує, що більшою мірою ними користуються молоді вікової групи 18–25 років, 23,3% – до вікової групи 25–30 років, а решта – старше 30 років. Це свідчить про демографічне різноманіття респондентів, що дозволяє отримати більш повну перспективу щодо дослідницького питання [4].

Аналітичний огляд інтернет-видань щодо додатків для вивчення іноземної мови дозволив систематизувати найпоширеніші додатки для вивчення англійською в 2024 році.

Аналіз статистики використання додатків [4] показує, що 30% учасників використовують додатки щоденно, тоді як 26,7% взагалі не почали їх використовувати. Це, у свою чергу, вказує на необхідність подальших досліджень, закликаючи розробників навчальних програм і педагогів розглянути можливість інтеграції мобільних додатків у навчальні програми з вивчення мов для покращення залученості та досягнень студентів.

Штучний інтелект (ШІ) здійснив значний вплив на розвиток додатків для вивчення мов, і ця

Таблиця 1

Найпоширеніші додатки для вивчення мов у 2024 році

Назва додатку	Опис	Переваги	Недоліки
Rosetta Stone	Додаток з логічною структурою уроків, сфокусованою на практиці вимови та словникового запасу	Легкий у використанні	Дорожчий за інші додатки
		Підтримує 25 мов.	Підходить більше для початківців та середнього рівня
Babbel	Додаток із швидким темпом навчання та можливістю обрати групові заняття з живими інструкторами	14 мов	Глюки у веб-додатку
		Інтерактивні уроки	Проблеми з точністю розпізнавання вимови на смартфоні
Busuu Premium Plus	Навчання за допомогою коротких уроків та інтерактивних вправ	13 мов	Орієнтований на запам'ятовування без пояснень граматики.
		Легкий старт з коротких уроків	Часто з'являються пропозиції оплатити додаткові функції.
Memrise	Використовує відеоуроки та вправи на запам'ятовування з використанням «наукових технік пам'яті»	23 мови	Потребує більше зусиль та концентрації
		Вправи, орієнтовані на практичне використання.	Більшість корисних уроків платні
Super Duolingo	Покращена версія Duolingo з додатковими функціями, такими як "Adventure" для симуляції розмовних ситуацій	Підтримка 38 мов	Може бути занадто простим для дорослих користувачів
		Ігровий формат навчання	Проблеми з розпізнаванням голосу на веб-версії

Примітка: систематизовано на основі [7]

технологія вже встигла революціонізувати підходи до мовної практики та надання зворотного зв'язку на помилки. Генеративний ШІ, який здатен створювати контент на основі навчання на величезних обсягах даних, пропонує користувачам майже реалістичні розмовні практики та можливість аналізу їхніх помилок у реальному часі [10].

У минулому, мовні додатки здебільшого були обмежені текстовими вправами або попередньо налаштованими сценаріями чат-ботів, що робило розмови штучними та передбачуваними. Однак завдяки генеративному ШІ розмови тепер можуть розвиватися природно, охоплюючи будь-яку тему, яку

обирає користувач. Це відкриває нові можливості для більш гнучкого та ефективного вивчення мови.

ШІ також дозволяє більш точно виправляти помилки студентів. Наприклад, додаток може не лише підказати правильне слово чи фразу, але й надати пояснення, чому саме цей варіант є правильним, що підвищує розуміння та полегшує запам'ятовування. Деякі додатки, як Speak, навіть пропонують спеціальні вправи для закріплення нової інформації, що базуються на помилках, зроблених користувачем під час розмови. Такий підхід значно підвищує ефективність навчання, адже студенти можуть одразу попрацювати над слабкими

Таблиця 2

Опис додатків для вивчення англійської мови на основі ШІ

Назва додатку	Опис	Переваги	Недоліки
Langua	Додаток, створений спеціально для розмовної практики з ШІ. Пропонує різноманітні теми та можливість вибору діалектів	Різноманітні сценарії розмов, включаючи рольові ігри та дебати	Немає мобільного додатку (доступно в браузері)
		Дуже природне звучання голосів	Іноді ШІ пропускає помилки
		Можливість збереження слів і повторення через флеш-карти	Не підходить для новачків (поки що)
Duolingo	Популярний додаток для вивчення мов, який у вересні 2024 року додав дві нові функції з використанням ШІ: відеодзвінки та режим «Пригоди»	Відомий бренд, довіряють мільйони користувачів	Практика розмови менш реалістична, ніж у Langua
		Функції ШІ інтегровані з основним досвідом Duolingo	Концентрація на простих іграх, а не на серйозній розмовній практиці
		«Пригоди» забезпечують ігровий досвід для занурення в мову	Висока ціна та обмежена доступність для деяких мов і режимів
TalkPal	Додаток для розмовної практики з ШІ, що дозволяє вибирати сценарії для розмов, такі як рольові ігри та дебати	Можливість вибору різних сценаріїв розмов	Голоси звучать дещо роботизовано
		Інструмент для тренування вимови	Недостатньо якісні питання для розмовного рівня
		Дешевший за деякі інші опції	Обмежені можливості для практики нової лексики
Univerbal	Додаток для створення розмов на будь-яку тему з різними особистостями та відповідними зображеннями.	Теми для просунутих користувачів	Недосконалий тест на визначення рівня
		Реалістичний контент (Іспанія-специфічний для іспанської)	Голос роботизований і з неприродною інтонацією
		Можливість додавати слова у «вибране» для подальшого повторення	Висока вартість при тривалому користуванні
Speak	Додаток із широкими можливостями налаштування досвіду розмови. Пропонує вправи на основі помилок користувача	Налаштування для контролю рівня лексики та перекладів	Мікрофон іноді не розпізнає сказане
		Реалістичний контент для Мексики	Менш чітке представлення помилок
		Пропонує тести на помилки для закріплення матеріалу	Персоналізовані сценарії потребують платної підписки
Praktika	Додаток із високоякісними голосами та структурованими завданнями для граматики та лексики	Натуральне звучання голосів.	Помилки в інтерфейсі додатку
		Завдання для засвоєння граматичних конструкцій.	Затримки у генерації аватарів
			Недостовірний тест на визначення рівня.
Tutor Lily	Проста програма з основними функціями для загальних тем розмов	Мінімалістичний інтерфейс	Відсутність життєвих сценаріїв
		Найдешевша опція	Обмежений контроль над відслідковуванням помилок
			Спрощений інтерфейс без зручних функцій

Примітка: систематизовано на основі [8,10]

місцями. Розглянемо нові додатки на основі ШІ, що використовуються для вивчення англійської мови.

Основною перевагою ШІ в мовному навчанні є можливість створення інтерактивних розмовних сесій без участі реальної людини, що дозволяє студентам практикуватися у будь-який час.

Однак, попри великі переваги, додатки на основі ШІ мають і свої обмеження. Наприклад, технологія розпізнавання мови ще не досконала і часто не вловлює всі нюанси вимови, через що студенти змушені говорити повільніше і більш чітко, ніж у природному спілкуванні. Це може створювати штучні умови та погано впливати на розвиток природного мовлення. Крім того, ШІ може допускати помилки при виправленні помилок, особливо у випадках, коли слово чи вираз є правильними, але неочікуваними для алгоритму. Наприклад, деякі додатки можуть запропонувати замінити слово чи фразу, навіть якщо вони коректні, що може викликати плутанину у студентів.

Ще одним аспектом, який потрібно покращувати, є індивідуалізація розмовних партнерів на основі ШІ. У багатьох додатках «співрозмовники» виглядають надто ідеалізовано, завжди привітні та схвально налаштовані, що робить спілкування менш реалістичним. Натомість, можливість створення більш автентичних персоналій із різними емоційними реакціями та стилями розмови може значно покращити досвід навчання.

Попри ці обмеження, розвиток ШІ у мовних додатках має великі перспективи. Він дозволяє отримати доступ до практики розмовної мови без необхідності шукати реального мовного партнера, що є великим плюсом для людей, які обмежені у часі чи ресурсах. Технології ШІ забезпечують постійний доступ до мовної практики та надають учням можливість контролювати теми розмови та складність лексики, адаптуючи навчання до своїх потреб.

Висновки. Мобільні додатки для вивчення іноземних мов відіграють значущу роль у сучасній освітній практиці, оскільки вони пропонують користувачам доступність та гнучкість у навчанні. Їхня ключова перевага полягає у зручності використання, яка дозволяє студентам вчитися у будь-який час та будь-якому місці, що особливо корисно для людей, що часто подорожують. Серед популярних додатків для вивчення англійської мови в 2024 році виділяються такі застосунки як Rosetta Stone, Babbel, Busuu Premium Plus, Memrise та Super Duolingo. Кожен з них пропонує унікальні функціональні можливості, включаючи вимову, використання різноманітних

медіаформатів для навчання, інтерактивні вправи та адаптацію до рівня знань користувача. Перспективи розвитку додатків для вивчення мов на основі штучного інтелекту (ШІ) віщують подальше покращення інтерактивності та персоналізації навчального процесу. З використанням генеративного ШІ, який може створювати реалістичні розмовні сценарії та вправи на основі помилок користувачів, додатки стають здатними надавати майже безмежні можливості для вдосконалення мовленнєвих навичок.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Шевчук А. О. Використання мобільних технологій у навчанні іноземної мови. Інноваційна педагогіка, 2018, № 6, 192–198. URL: <http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2018/6/41.pdf>
2. Fernández S., Rodríguez J., Rodríguez I. Effectiveness of English Language Learning Apps for Bilingual Speakers. *Research Studies in English Language Teaching and Learning*, 2023, № 1, 20–26. DOI: 10.62583/rseltl.v1i1.3
3. Irudayasamy J., Uba S.Y., Hankins C.A. Exploration and exploitation of mobile apps for English language teaching: A critical review. *English Language Teaching*, 2021, 14(4), 43. DOI: 10.5539/elt.v14n4p43
4. Kayra Z. E. Enhancing English vocabulary learning through mobile apps: a new paradigm in educational technology. *Research Studies in English Language Teaching and Learning*, 2024, № 2, 87–95. URL: <https://rseltl.pierreonline.uk/index.php/J/article/view/41/71>
5. Klimova B., Berger A. Interactive English language mobile application. In Raj J.S. (eds) *International Conference on Mobile Computing and Sustainable Informatics: ICMCSI 2020*. Springer Nature, 2020. DOI: 10.1007/978-3-030-49795-8_19
6. Kyrlova O., Blynova N. Didactic potential of mobile applications for learning English as a foreign language. 2023. DOI: 10.32342/2522-4115-2023-1-25-20
7. Rash W. Best language learning apps in 2024, tested by our editors. *CNN Underscored*, 2023. URL: <https://edition.cnn.com/cnn-underscored/reviews/best-language-learning-apps>
8. Redfern A. What's the best AI language learning app in 2024? *LanguaTalk*, 2024. URL: <https://languatalk.com/blog/whats-the-best-ai-for-language-learning/>
9. Shadiev R., Liu T., Hwang W.Y. Review of research on mobile-assisted language learning in familiar, authentic environments. *British Journal of Educational Technology*, 2020, 51(3), 709–720. DOI: 10.1111/bjet.12839
10. Which is the best AI conversation practice app for language learners? *Medium*, 2024. URL: <https://oh-yeah-sarah.medium.com/which-is-the-best-ai-conversation-practice-app-for-language-learners-68fcc6942ad>